

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17762/2023
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца – противтужених АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Душко Никодијевић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ДД из ..., чији је пуномоћник Звонимир Планинци, адвокат из ..., ради утврђења права службености по тужби, а ради измештања службености по противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца – противтуженог АА, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8535/19 од 18.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца – противтуженог АА изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8535/19 од 18.06.2020. године, исправљена решењем тог суда Гж 8535/19 од 01.06.2023. године, у ставовима првом, трећем и четвртном изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1636/14 од 16.09.2015. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован захтев да се установи да тужилац – противтужени АА има право стварне службености пролаза механизацијом преко катастарских парцела број ..., .. и .. КО ...као послужног добра у ширини од 4 метра и то преко северозападне стране до међе са катастарским парцелама бр. ..., .. и .. и право службености пролаза у ширини од 4 метра даље десно преко катастарских парцела ..., .. и .. као послужног добра, које се граниче са парцелама ..., .. и .. до уласка у парцелу .., која даље води до његове парцеле .. као повласног добра, све у КО ..., ради сече и извлачења дрва са катастарске парцеле број ..., те да се обавезе тужени да трпи упис овог права службености у јавним књигама. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Допунском пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1636/14 од 08.01.2019. године, ставом првим изреке, утврђено

је да тужиоци АА, ББ, ВВ и ГГ имају право службености пролаза целом југозападном страном катастарске парцеле број .. у КО ... у ширини од 3,5 метара и југозападним делом катастарске парцеле број .. КО ... у дужини од 8 метара почев од међе са парцелом .. у ширини од 3,5 метара, те је наложено туженом ДД да затрпа канал који је ископао између катастарске парцеле број .. и катастарске парцеле број .. са једне стране и описаног асфалтног пута са друге стране, у року од 24 сата под претњом новчане казне и принудног извршења. Ставом другим изреке, установљено је да тужиоци – противтужени ББ, ВВ и ГГ имају право стварне службености пролаза механизацијом преко катастарских парцела бр. ..., .. и .. КО ..., као послужног добра у ширини од 4 метра и то преко северозападне стране до међе са катастарским парцелама бр. ..., .. и .. до уласка у парцелу .. као повласног добра, све у КО ... и тужени је обавезан да дозволи упис овог права службености у јавним књигама, на који начин је измештена службеност утврђена ставом првим изреке пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8535/19 од 18.06.2020. године, исправљеном решењем тог суда Гж 8535/19 од 01.06.2023. године, преиначена је првостепена пресуда од 16.09.2015. године у ставу првом изреке, тако што је усвојен противтужбени захтев туженог – противтужиоца ДД и установљено тужиоцу – противтуженом АА право стварне службености пролаза механизацијом преко катастарских парцела бр. ..., .. и .. КО ..., као послужног добра у ширини од 4 метра и то преко северозападне стране до међе са катастарским парцелама бр. ..., .. и .. и право службености пролаза у ширини од 4 метра даље десно преко катастарских парцела ..., .. и .. њиховом северозападном страном, као послужног добра, а које се граниче са парцелама ..., .. и .. до уласка у парцелу .., која даље води до његове парцеле ..., као повласног добра, све у КО ..., ради сече и извлачења дрва са катастарске парцеле број ..; наложено је тужиоцу – противтуженом да дозволи упис овог права службености у јавним књигама; одлучено је да се установљењем наведене службености измешта службеност тужиоца – противтуженог АА утврђена ставом првим изреке пресуде Основног суда у Смедереву П 1531/11 од 06.08.2012. године. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца – противтужених и потврђено решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде П 1636/14 Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци од 16.09.2015. године. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци – противтужени да солидарно туженом – противтужиоцу накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 45.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужилаца – противтужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је преиначена првостепена пресуда и одлучено о трошковима жалбеног поступка, тужилац – противтужени АА је благовремено изјавио ревизију, због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао пресуду у побијаном делу на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У току ове парнице, правноснажном пресудом првостепеног суда П 1531/11 од 06.08.2012. године, утврђено је да тужиоци, по правном основу одржаја имају право службености пролаза целом југозападном страном катастарске парцеле број .. у КО ... у ширини од 3,50 метара и југозападним делом катастарске парцеле бр. .. КО ... у дужини од 8 метара, почев од међе са парцелом .. у ширини од 3,50 метара. Првостепеном пресудом од 16.09.2015. године одбијен је противтужбени захтев туженог постављен поднеском од 14.06.2010. године, заснован на наводу да је на спорном локалитету тужени - противтужилац купио 2000. године комплекс парцела, те да уместо установљене службености пролаза тужилаца пресудом од 06.08.2012. године, сагласно начелу рестрикције, установљену службеност треба изместити по ободу његових парцела, како је то предложио. Допунска пресуда првостепеног суда од 08.01.2019. године којом је накнадно одлучено о непресуђеном делу захтева, није побијана у жалбеном поступку, па је на тај начин постала правноснажна.

Према утврђеном чињеничном стању, од значаја за побијани део другостепене пресуде, тужилац АА, као власник парцеле бр. .., односно преостали тужиоци као сувласници парцеле бр. .., обе у к.о. ... су лично, односно путем својих правних претходника, користили 45 година за прилаз са парцела асфалтном путу Смедеревска Паланка – Баничина пут формиран преко катастарске парцеле бр. .. и делом преко катастарске парцеле бр. .., која службеност је као стечена по правном основу одржаја декларисана пресудом од 06.08.2012. године. Тужени – противтужилац је купио 2000. године на овом локалитету парцеле бр. .., .., .., .., .. и .. и у сврху рационалнијег коришћења својих непокретности предложио је измештање службености пролаза тужилаца до асфалтног пута на начин како је то предложио противтужбеним захтевом.

Првостепени суд одбија постављени противтужбени захтев из разлога што је пролаз у корист парцела тужилаца постојао у време када је тужени куповао своје парцеле и формирао комплекс земљишта, а траса службености пролаза тужилаца утврђена је у току ове парнице по правном основу одржаја.

Другостепени суд не прихвата као правилно становиште првостепеног суда, налазећи да је по одредбама чланова 49. став 1. и 50. став 1. Закона о основама својинскоправних односа суд приликом установљења права службености дужан да примени начело рестрикције и да службеност у корист повласног добра установи на начин којим се најмање оптерећује послужно добро. Правац службености пролаза који је установљен по правном основу одржаја простире се кроз средишњу парцелу комплекса непокретности које је купио тужени – противтужилац, због установљеног пута он не може да користи шталу која је ту изграђена пре коришћења наведене трасе, нити је у могућности да уреди средишњи део свог плаца, на који начин се смањује и тржишна вредност централних парцела комплекса. Приступни пут парцели тужиоца – противтуженог АА број .., у сврху експлоатације дрвне масе, могућ је и рубним деловима парцела туженог – противтужиоца, а по тој траси до парцела тужилаца ББ, ВВ и ГГ број .. је службеност пролаза већ измештена на основу правноснажне допунске пресуде од 08.01.2019. године. Стога, другостепени суд је становишта да првостепени суд неосновано одбија противтужбени захтев туженог – противтужиоца за измештање службености пролаза ради извлачења дрва са катастарске парцеле тужиоца – противтуженог АА број .., пошто су таквим одлучивањем преко парцела туженог – противтужиоца установљене две трасе.

Правилно је по оцени Врховног суда другостепени суд применио материјално право, када је преиначио првостепену пресуду и усвојио противтужбени захтев за

измештање службености пролаза и у односу на парцелу тужиоца – противтуженог АА број .. КО ... .

Законом о основама својинскоправних односа прописано је да се стварна службеност заснива, између осталог, одлуком државног органа и одржајем (члан 51.); да се одлуком суда или другог државног органа стварна службеност установљава када власник повласног добра у целини или делимично не може да користи добро, без одговарајућег коришћења послужног добра, као и у другим случајевима одређеним законом (члан 53. став 1.); да се службеност на основу одлуке суда стиче даном правноснажности одлуке, ако законом није друкчије одређено (члан 53. став 2.); да се стварна службеност врши на начин којим се најмање оптерећује послужно добро (члан 50. став 1.).

Чињеница да су правни претходници тужилаца – противтужених, односно тужиоци – противтужени више деценија до асфалтног пута несметано користили пролаз преко катастарских парцела број .. и .., што је и утврђено пресудом од 06.08.2012. године, није сметња за измештање службености, у ситуацији када је тужени – противтужилац 2000. године постао власник комплекса парцела пољопривредног земљишта на овом локалитету. Пошто утврђена службеност њему отежава коришћење непокретности и смањује њихову тржишну вредност, а са повласне парцеле тужиоца се до асфалтног пута може доћи и другом трасом, која је утврђена од стране вештака и на који начин се мање оптерећује послужно добро, испуњени су законом прописани услови за премештање правца стварне службености.

Другостепени суд је решењем од 01.06.2023. године, сагласно члану 362 ЗПП извршио исправљање изреке побијане пресуде у делу означавања правца простирања службености пута, у складу са садржином постављеног тужбеног захтева и разлозима на којима је та одлука заснована, па након исправљања пресуде нису прихватљиви наводи у ревизији да се описаном трасом не може стићи до повласне парцеле тужиоца – противтуженог број .. КО ... .

Пошто је тужени – противтужилац постигао успех у жалбеном поступку, правилно је одлучено и о трошковима тог поступка, на основу одредби чланова 165. став 2. и 154. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**